

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο, καλή Σαρακοστή!

Πάει κι η Αποκριά, πάει και η Καθαρά Δευτέρα, πάει και η χαρμόσουν περίοδος. Κι εδώ που τραγουδόσαμε πέτρα να μη ραϊσει... Μπήκαμε στη Σαρακοστή που επιβάλλει... νηστεία και προσευχή. Δηλαδή νηστεία, ελέω δανειστών στην Πατρίδα και προσευχή... κατά διάνοιαν έχειν. Αυτά δεν τα γράφουν οι δημοσιογράφοι, η ενημέρωση καταγράφει τα γεγονότα και οι δημοσιογράφοι μας πληροφορούν. Αυτά είναι εκείνα που κουβεντιάζουμε εμείς φιλικά και μεταξύ μας. Ε, καμία φορά μας ξεφεύγουν και μερικά όπως δεν σου εξήγοσα ότι τη φωτογραφία που είχες στη σπίλη μας την περασμένη εβδομάδα, με τις κοπέλες που χόρευαν και τη λέξη ELLINIS ήταν από το πρώτο ταξίδι του ελληνικού υπερωκεάνιου ΕΛΛΗΝΙΣ το 1964! Και η κοπέλα που σέρνει το χορό είναι μια κοπέλα που μεγάλωσε εδώ και πήγαινε στην Ελλάδα, όπως ζει ακόμα σε ένα από τα ελληνικά νησιά, την Ελένη Οικονομοπούλου, όπως κι η άλλη Ελένη, η Πεπόνη που παντρεύτηκαν και έκαναν εκεί οικογένεια και δεν είναι οι μόνες.

Είναι στη μοίρα του ξενπιεμένου, να ζει με το ένα πόδι εδώ και το άλλο εκεί. Να γνωρίσει δύο κόσμους και να πλουτίσει τις γνώσεις του, μαθαίνοντας πως ζούν κι άλλοι άνθρωποι πέρα από το δικό του -μικρό συντάξιο- περιβάλλον. Γι αυτό αναζητάμε τα ωραία της Πατρίδας, γι αυτό γυρίζουμε στις αναμνήσεις των παιδικών χρόνων, γι αυτό δεν μπορούμε να αρνηθούμε εκείνο το χτες, όσο φτωχά και στερημένα κι αν το ζήσαμε. Μας κατατρώει η νοοταλγία, αλλά και το ότι ζήσαμε πολύτιμη σοδιά από τη ζωή.

Και το μασκάρεμα της Αποκριάς και η τοικνοπέμπτη και η γαλατόπιτα της Τυρινής και τα κουκιά και τα νηστόσιμα της Καθαρο-Δευτέρας παίρνουν μια άλλη σημασία, γίνονται παράδοση, σύμβολο, ουσία ζωής. Είναι τα ήθη και τα έθιμα, οι άγραφοι νόμοι που χρωματίζουν τη ζωή μας. Και δεν είναι όμορφη η ζωή επειδή είναι η ισέπι γεμάτη, είναι όμορφη όταν η καρδιά είναι γεμάτη. Όταν μοιράζεις με το διπλανό σου τη γιορτή, όταν η γιορτή είναι για όλους. Γι' αυτό στις μικρές κοινωνίες είναι πιο όμορφο και το Πάσχα και τα Χριστούγεννα κι η περίοδος της Αποκριάς.

Και λέει ο ποιητής, δεν θυμάμαι ποιος... «Καλότυχοί μου χωριανοί ζηλεύω τη ζωή σας - την απλοϊκή σας

τη ζωή - πού' χει περίσσιες χάρες./
Μα πιο πολύ τον γυρισμό ζηλεύω απ' τη δουλειά σας - όταν η μέρα σώνεται κι ο πλιος πάει να γύρει....».
Και με την ευκαιρία να συμπληρώσω το ποίημα στου Σοφού το παράθυρο, που βγήκε λειψό την περασμένη βδομάδα. Λέει, «το λυχνάρι που σε φωτίζει, οσφέ μου, να ήτανε φεγγάρι και σύ είκοσι χρονών...». Και το μήνυμα που συμπληρώνει, λέει.

«Πολύ την καταφρόνεσες
τη ζωή π' ανάθεμά τη
και τώρα είναι φευγάτη
σαν όνειρο πρωινό.
Χειλάκια ανθούν στη γειτονιά,
γαρούφαλα στη γλάστρα
και συ διαβάζεις τ' άστρα
και τον βαθύ ουρανό.»

Και για να μη με γκρινιάζεις, θα γράψω κι ένα μικρό, κι' αυτό μέσα στο πνεύμα της περιόδου. Κι η Καθαρά Δευτέρα έχει τα αστεία της, δεν τάχει; Δεν ψάχνω τώρα να βρω ποιος το έχει γράψει, πάντως δηλώνω κατηγορηματικά δεν είναι δικό μου.

Η μάνα μου, ώρα της καλή
με μιαν ευκή, μ' ενα φιλί,
μ' έστειλε κάποια Κυριακή
στην καλογριά Συγκλιτική.
Για να μου μάθει γράμματα
και του Θεού τα πράματα.
Κι εκείνη, ώρα της καλή,
άρχισε πρώτα με φιλί,
ύστερα χάδια στα μαλλιά
και σε λιγάκι κι αγκαλιά!
Κι όταν γυρνούσα μιαν αυγή
από την καλογριά Συγκλιτική
ήξερα λίγα γράμματα
και του Θεού τα πράματα!

Καλή Σαρακοστή, Γιώργο μου και... να
μας αξιώσει ο Θεός να γιορτάσουμε και
τη Λαμπρή, καθαρά τη καρδία.

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Καλή Σαρακοστή και ευχαριστώ για την όμορφη ευκή σου. Εγώ, πάντως, γιόρτασα την Καθαρο-Δευτέρα, όπως την αναφέρεις, όχι βέβαια με εκδρομή και χαρταπούς, αλλά με νηστόσιμο δείπνο με φίλους σε ελληνικό εστιατόριο της γειτονιάς μου. Στην Αλεξάνδρεια, όπου είχαμε δημιουργήσει μια μικρή Ελλάδα, γιορτάζαμε παραδοσιακά την Καθαρά Δευτέρα με νηστόσιμα φαγητά στην εξοχή και κάθε νοικοκυρά στις παρέες έφερνε τη «σπεσιαλιτέ» της. Σε όλη τη διάρκεια της Σαρακοστής, οι γιαγιάδες και παππούδες μας νίπτευαν, ενώ τα παιδιά νηστέυαμε τουλάχιστον κάθε Τετάρτη και Παρασκευή. Οι εκκλησίες μας γέμιζαν από πιστούς στους Χαιρετισμούς και την μεγαλοβδομάδα δεν χωρούσε ούτε καρφίτσα που λένε, αφού με 200 χρόνια ιστορία σχεδόν ο Ελληνισμός στην Αίγυπτο όχι μόνο δεν είχε... εξισλαμιστεί, αλλά και το κράτος προστάτευε το ιστορικό Πατριαρχείο και τις εκκλησίες μας.

Το παράδοξο, καλέ μου φίλε, είναι πως παρόλα αυτά, όπως εσύ κι' εμένα το ένα πόδι μου είναι στην όμορφη πατρίδα μας, επειδή η οικογένειά μου -τουλάχιστον- ποτέ δεν ενσωματώθηκε στην αιγυπτιακή κοινωνία. Ποτέ δεν νιώσαμε «Αιγύπτιοι» και ακόμη θυμώνουμε αν μάς αποκαλέσουν «Αιγύπτιους» και όχι Αιγυπτώτες. Τα αίτια; Λίγο-πολύ ο ρατσισμός, η έλλειψη στενών φιλικών σχέσεων με τους Αιγυπτίους, μα προπαντός η ελληνοπρεπής παιδεία μας σε ελληνικά σχολεία όπου τα αραβικά διδάσκονταν μόνο μια από τις επτά ώρες πημερήσιας διδασκαλίας.

Μεγάλο ρόλο φυσικά έπαιξε η οικογένεια και εγώ είχα έναν πατέρα ελληνάρα, παρόλο που μετανάστευσε με τους γονείς του στην Αίγυπτο το 1914 τεσσάρων χρόνων παιδάκι και δεν είχε επισκεφθεί ποτέ την Ελλάδα μέχρι το 1957, ενώ εγώ την είχα επισκεφθεί μερικές φορές πριν μεταναστεύσουμε στην Αυστραλία. Δεν είχαμε, λοιπόν, ενοωματωθεί στην αιγυπτιακή κοινωνία, αρνηθήκαμε την αιγυπτιακή υπηκοότητα, μιλούσαμε υποτιμητικά για τους Αιγυπτίους και εκμεταλλευόμασταν τη φτώχεια τους (εμείς, πάντως, δεν είχαμε «δούλα» στη σπίτι μας), είχαμε κράτος εν κράτει με προνόμια, αλλά θυμώσαμε όταν ο Νάσερ πήρε σκληρά μέτρα εναντίον των άλλων Ευρωπαίων που έθιξαν και τα δικά μας συμφέροντα μετά την επίθεση των Αγγλο-Γάλλων και Ισραηλινών εναντίον της χώρας του.

Τα αναφέρω αυτά σαν παραδείγματα των λαθών μας στην Αίγυπτο που μάς ανάγκασαν να φύγουμε και ευτυχώς αποφύγαμε στην Αυστραλία μέχρις ενός σημείου, τουλάχιστον, και τα παιδιά μας δεν νιώθουν ξένα στη χώρα που γεννήθηκαν, όπως ένιωθα εγώ στην Αίγυπτο, ενώ λάτρευα και εξακολουθώ φυσικά την Ελλάδα, παρόλο που έχω όμορφες αναμνήσεις από τη ζωή μας στη φτωχομάνα Αίγυπτο.

Να με συγχωρείς που το ποίημα δεν μπήκε ολόκληρο την περασμένη Τετάρτη, αλλά φταίει ο δαίμονας τού... τυπογραφείου, όπως συνήθιζαν να λένε οι παλιοί εφημεριδοποιοί για να δικαιολογήσουν τα καραμπινάτα λάθη τους.

Πάντως, στις γνωριμίες σου μέσα στην παροικία και την δικτύωσή σου δεν μπορώ να σε ανταγωνιστώ, ίσως επειδή είμαι εσωστρεφής και δεν γνωρίζω πολλά από τα ονόματα συμπαροίκων που αναφέρεις στα κείμενά σου. Ομως σήμερα δημοσιεύω μια φωτογραφία σου μαζί μου και με τον Γιώργο και Νάταλη Μεσσάρη, τον Γρηγόρη Μοναστηριώτη και τη Λιλή Καραχάλιου, την Εφη Σαμαρά και τον Διονύση Μεσσάρη σε κάποια παροικιακή δεξίωση. Νάσαι καλά Γρηγόρη και καλή Σαρακοστή!